

TRIBUNAL DE COMPTES D'ANDORRA

Informe relatiu als treballs de fiscalització
corresponents al tancament de l'exercici 2016, de
FORCES ELÈCTRIQUES D'ANDORRA

Febrer de 2018

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	4
1.1. Objecte i abast	4
1.2. Metodologia	4
1.3. Marc jurídic	5
1.4. Organització i control intern	5
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA	7
2.1. Pressupost de l'exercici	7
2.1.1. Pressupost inicial.....	7
2.1.2. Modificacions pressupostàries.....	7
2.2. Liquidació del pressupost.....	8
2.2.1. Transferències del pressupost d'ingressos.....	9
2.2.2. Ingressos patrimonials.....	9
2.2.3. Actius financers del pressupost d'ingressos	10
2.2.4. Passius financers del pressupost d'ingressos	10
2.2.5. Despeses de personal.....	10
2.2.6. Consum de béns corrents i serveis	11
2.2.7. Despeses financeres	11
2.2.8. Transferències del pressupost de despeses	12
2.2.9. Inversions reals	12
2.2.10. Transferències de capital del pressupost de despeses	12
2.2.11. Actius financers del pressupost de despeses.....	13
2.2.12. Passius financers del pressupost de despeses.....	13
2.3. Comptes anuals	14
2.3.1. Immobilitzat	21
2.3.2. Immobilitzat financer.....	21
2.3.3. Existències	22
2.3.4. Deutors	22
2.3.5. Tresoreria i comptes financers	23
2.3.6. Fons propis.....	23
2.3.7. Ingressos a distribuir en diversos exercicis	23
2.3.8. Provisions per a riscos i despeses	24
2.3.9. Deutes a llarg termini.....	24
2.3.10. Creditors a curt termini	25
2.4. Estat del romanent de tresoreria	26
2.5. Contractació pública.....	26
2.6. Altres aspectes a destacar	29
2.7. Evolució de les magnituds i ratis principals.....	31
3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS	36
4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS	36
5. CONCLUSIONS.....	37
6. AL·LEGACIONS	37
7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES	48

Abreviacions

LGFP: Llei general de les finances publiques
LCP: Llei de contractació pública
PGCP: Pla general de comptabilitat pública

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Objecte i abast

D'acord amb l'article 8 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000, correspon a aquest Òrgan la fiscalització externa de la gestió econòmica, financera i comptable dels organismes autònoms o entitats de dret públic o parapúblic, integrades, entre d'altres, per Forces Elèctriques d'Andorra (en endavant FEDA).

La fiscalització de FEDA forma part dels treballs de fiscalització per a l'exercici 2016, d'acord amb les competències que té atribuïdes aquest Tribunal.

Aquesta actuació suposa la realització d'una auditoria de regularitat (financera i de compliment) de l'activitat economicofinancera de l'esmentada entitat, desenvolupada en l'exercici 2016.

La liquidació de comptes de FEDA corresponent a l'exercici 2016 objecte d'aquesta fiscalització va ser lliurada al Tribunal de Comptes el 31 de març de 2017 i consta, entre altres, de la documentació següent: gestió comptable d'ingressos i despeses (liquidació del pressupost), gestió comptable de tresoreria, gestió comptable del patrimoni, gestió comptable de l'endeutament, balanç, compte del resultat economicopatrimonial i memòria, que inclou el quadre de finançament amb la nota conciliant el resultat comptable de l'exercici amb els recursos procedents de les operacions, i l'estat del romanent de tresoreria. Aquesta documentació anava acompanyada d'un informe d'auditoria encarregat per la pròpia entitat.

1.2. Metodologia

El treball s'ha realitzat d'acord amb els Principis i Normes d'Auditoria del Sector Públic, i ha consistit en la realització d'aquelles proves selectives i revisions de procediments que s'han considerat necessàries en cada cas per a l'examen de les diferents àrees.

L'actuació portada a terme ha estat una auditoria de regularitat, que inclou una auditoria de legalitat o compliment i una auditoria financera, amb els següents objectius:

- Verificar si l'activitat economicofinancera de FEDA s'ha desenvolupat de conformitat amb les normes, disposicions i directrius que li són d'aplicació.
- Verificar si els comptes anuals i altres estats financers de FEDA expressen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, del resultat economicopatrimonial i de l'execució del pressupost, i que la informació economicofinancera es presenti d'acord als principis comptables que li són d'aplicació.

No obstant això, en la mesura que s'han detectat en la fiscalització, en l'informe es posen de manifest incidències i conclusions que tenen a veure amb la gestió, és a dir, que indiquen si la gestió economicofinancera s'ha portat a terme amb criteris d'eficàcia, eficiència i economia.

Han estat objecte de la present fiscalització els fets generats per FEDA en l'exercici 2016 encara que, quan ha calgut per tenir incidència en l'exercici fiscalitzat, també ho han estat els d'exercicis anteriors i posteriors, abordant tant els aspectes comptables i pressupostaris com els patrimonials, així com els d'organització i control intern existents en l'entitat. Al mateix temps, també s'ha verificat si es compleix amb la legalitat vigent en la gestió dels recursos públics.

No s'han dut a terme procediments específics, tendents a localitzar fets posteriors que poguessin afectar l'exercici fiscalitzat. No obstant això, en aquells casos en els quals s'ha comptat amb evidència d'algun tipus, originada amb posterioritat a la data de tancament dels exercicis, s'ha fet referència als mateixos a l'informe.

El treball de camp a les dependències de l'ens fiscalitzat va concloure el 29 de juny de 2017.

1.3. Marc jurídic

La legislació que regula l'activitat economicofinancera, pressupostària i comptable de FEDA en el període fiscalitzat es conté, fonamentalment, en les següents disposicions:

- Llei de creació de FEDA, de 14 de gener de 1988, i modificacions posteriors.
- Decret de 27 de gener de 1999 pel qual s'aprova el Pla general de la comptabilitat pública.
- Llei de contractació pública, de 9 de novembre de 2000.
- Decret legislatiu del 20-5-2015 de publicació del text refós de la Llei general de les finances públiques, del 19 de desembre de 1996.
- Decret legislatiu del 15-7-2015, de publicació del text refós del Codi de l'Administració, del 29 de març de 1989.
- Llei 2/2016, del 10 de març, del pressupost per a l'exercici del 2016.
- Llei 5/2016, del 10 de març, que regula l'ens públic Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA) i el règim de les activitats dels sectors elèctric, del fred i de la calor.

1.4. Organització i control intern

El control intern és un procés integral de l'organització, responsabilitat dels òrgans de govern i direcció de l'entitat, dissenyat per afrontar els riscos i per aportar una seguretat raonable que en la consecució de la missió de l'ens s'assoleixen els objectius de:

- Execució ordenada, ètica, econòmica, eficient i efectiva de les operacions.
- Compliment de les obligacions de responsabilitat.
- Compliment de les lleis i regulació aplicable.
- Salvaguarda dels recursos per evitar pèrdues, mal ús o danys.

En els treballs de fiscalització s'han estudiat i avaluat aquells procediments del control intern que hem considerat necessaris atenent l'abast i la naturalesa del treball, sense que l'esmentat estudi hagi pretès identificar necessàriament totes les debilitats que puguin existir, motiu pel qual no expressem una opinió sobre el sistema de control intern de l'entitat. No obstant això, en el transcurs de l'informe es detallen aquelles observacions i recomanacions que han de possibilitar la millora dels procediments de control intern de l'entitat.

Els òrgans de govern de FEDA són el Consell d'administració i la Direcció general.

La gestió financera i pressupostària és responsabilitat de la directora de planificació i control, juntament amb el cap d'administració i finances.

Està sotmesa a control financer en els termes establerts pels articles 39 i concordants de la Llei general de les finances públiques. Aquest control és dut a terme per part de la intervenció delegada del Govern.

Utilitza un aplicatiu pressupostari i comptable pel registre de les operacions economicofinanceres.

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

2.1. Pressupost de l'exercici

2.1.1. Pressupost inicial

El pressupost inicial de l'exercici presenta les següents xifres a nivell de capítols:

Pressupost de despeses	Pressupost inicial	Pressupost d'ingressos	Pressupost inicial
1. Despeses de personal	5.927.714	4. Transferències corrents	15.200
2. Consum de béns corrents i serveis	36.372.088	5. Ingressos patrimonials	60.066.584
3. Despeses financeres	325.995		
4. Transferències corrents	114.000		
Despeses corrents	42.739.797	Ingressos corrents	60.081.784
6. Inversions reals	20.559.646		
7. Transferències de capital	3.125.340		
8. Actius financers	-	8. Actius financers	8.478.372
9. Passius financers	2.583.556	9. Passius financers	448.183
Despeses de capital	26.268.542	Ingressos de capital	8.926.555
Total pressupost despeses	69.008.339	Total pressupost ingressos	69.008.339

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.1.2. Modificacions pressupostàries

El quadre següent resumeix les modificacions pressupostàries que s'han tramitat durant l'exercici que han donat lloc a les previsions definitives que s'han liquidat:

Estat de despeses i ingressos del pressupost

	Pressupost inicial	Reconduïts	Modificacions	Pressupost final
1. Despeses de personal	5.927.714	-	-	5.927.714
2. Consum de béns corrents i serveis	36.372.088	990.834	-	37.362.922
3. Despeses financeres	325.995	-	-	325.995
4. Transferències corrents	114.000	-	-	114.000
6. Inversions reals	20.559.646	8.487.163	-4.783.849	24.262.960
7. Transferències de capital	3.125.340	2.182.312	274.053	5.581.705
8. Actius financers	-	-	4.509.796	4.509.796
9. Passius financers	2.583.556	-	-	2.583.556
TOTAL DESPESES	69.008.339	11.660.309	-	80.668.648
4. Transferències corrents	15.200	-	-	15.200
5. Ingressos patrimonials	60.066.584	-	-	60.066.584
8. Actius financers	8.478.372	11.660.309	-	20.138.681
9. Passius financers	448.183	-	-	448.183
TOTAL INGRESSOS	69.008.339	11.660.309	-	80.668.648
RESULTAT DE LES PREVISIONS PRESSUPOSTÀRIES	-	-	-	-

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.2. Liquidació del pressupost

El resum dels imports retuts per l'ens es recullen en els quadres següents:

CAPÍTOL		(1) PRESSUPOST FINAL	AUTORITZAT/ COMPROMÈS 2016	(2) LIQUIDAT 2016	% EXECUCIÓ (3)=(2)/(1)	COBRAT 2016	(4) LIQUIDAT 2015	(5) VARIACIÓ 2016-2015 (5)=(2)-(4)	% VARIACIÓ 2016-2015 (6)=(5)/(4)
4	Transferències corrents	15.200	40.779	40.779	268,28%	40.779	19.760	21.019	106,37%
5	Ingressos patrimonials	60.066.583	60.783.324	60.783.325	101,19%	54.035.304	58.888.973	1.894.352	3,22%
	Ingressos corrents	60.081.783	60.824.103	60.824.104	101,24%	54.076.083	58.908.733	1.915.371	3,25%
8	Actius financers(*)	20.138.682	-	-	-	-	2.358.715	-2.358.715	-100,00%
9	Passius financers	448.183	418.376	418.376	93,35%	418.376	492.738	-74.362	-15,09%
	Ingressos de capital	20.586.865	418.376	418.376	2,03%	418.376	2.851.453	-2.433.077	-85,33%
Total pressupost ingressos		80.668.648	61.242.479	61.242.479	75,92%	54.494.459	61.760.186	-517.706	-0,84%

(*) Correspon, a part excedents d'ingressos liquidats en exercicis anteriors, integrats en el romanent de tresoreria, pel que no són objecte de reflex pressupostari en aquest exercici

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA

(Imports en euros)

CAPÍTOL		(1) PRESSUPOST FINAL	AUTORITZAT 2016	COMPROMÈS 2016	(2) LIQUIDAT 2016	% EXECUCIÓ (3)=(2)/(1)	PAGAT 2016	(4) LIQUIDAT 2015	(5) VARIACIÓ 2016-2015 (5)=(2)-(4)	% VARIACIÓ 2016-2015 (6)=(5)/(4)
1	Despeses de personal	5.927.714	5.588.879	5.588.879	5.588.879	94,28%	5.575.103	5.279.355	309.524	5,86%
2	Consum de béns corrents i serveis	37.362.922	36.262.274	36.254.867	35.592.437	95,26%	29.881.177	36.796.024	-1.203.587	-3,27%
3	Despeses financeres	325.995	288.605	288.605	288.605	88,53%	280.971	357.136	-68.531	-19,19%
4	Transferències corrents	114.000	81.808	81.808	81.808	71,76%	81.808	24.444	57.364	234,68%
	Despeses corrents	43.730.631	42.221.566	42.214.159	41.551.729	95,02%	35.819.059	42.456.959	-905.230	-2,13%
6	Inversions reals	24.262.960	13.160.425	13.083.385	9.205.528	37,94%	7.163.188	12.503.164	-3.297.636	-26,37%
7	Transferències de capital	5.581.705	3.299.938	3.299.938	3.025.885	54,21%	3.025.885	4.129.196	-1.103.311	-26,72%
8	Actius financers	4.509.796	4.509.796	4.509.796	4.509.796	100,00%	4.509.796	-	4.509.796	-
9	Passius financers	2.583.556	2.563.132	2.563.132	2.563.132	99,21%	2.563.132	2.630.626	-67.494	-2,57%
	Despeses de capital	36.938.017	23.533.291	23.456.251	19.304.341	52,26%	17.262.001	19.262.986	41.355	0,21%
Total pressupost despeses		80.668.648	65.754.857	65.670.410	60.856.070	75,44%	53.081.060	61.719.945	-863.875	-1,40%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA

(Imports en euros)

2.2.1. Transferències del pressupost d'ingressos

Al tancament de l'exercici fiscalitzat, la liquidació del pressupost del capítol d'ingressos per transferències corrents, presentava el següent resum:

TRANSFERÈNCIES CORRENTS		PRESSUPOST INICIAL 2016	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2016	(2) LIQUIDAT 2016	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
41	Transferències corrents	15.200	-	15.200	40.779	25.579	268,28%
410	Subvencions corrents	15.200	-	15.200	40.779	25.579	268,28%
4	Transferències corrents	15.200	-	15.200	40.779	25.579	268,28%

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació de FEDA
(Imports en euros)

2.2.2. Ingressos patrimonials

Al tancament de l'exercici fiscalitzat, la liquidació del pressupost del capítol d'ingressos patrimonials, presentava el següent resum:

INGRESSOS PATRIMONIALS		PRESSUPOST INICIAL 2016	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2016	(2) LIQUIDAT 2016	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
53	Ingressos financers	17.215	-	17.215	11.888	-5.327	69,06%
530	Interessos	17.215	-	17.215	11.888	-5.327	69,06%
57	Resultat d'operacions comercials	60.049.369	-	60.049.369	60.771.437	722.068	101,20%
571	Venda de béns	2.000	-	2.000	101	-1.899	5,05%
572	Prestació de serveis	59.974.134	-	59.974.134	60.707.151	733.017	101,22%
573	Altres ingressos	73.235	-	73.235	64.185	-9.050	87,64%
5	Ingressos patrimonials	60.066.584	-	60.066.584	60.783.325	716.741	101,19%

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació de FEDA
(Imports en euros)

2.2.3. Actius financers del pressupost d'ingressos

Els moviments realitzats en aquest epígraf han estat els següents:

ACTIUS FINANCERS		PRESSUPOST INICIAL 2016	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2016	(2) LIQUIDAT 2016	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
87	Romanents de tresoreria	8.478.372	11.660.309	20.138.681	-	-20.138.681	-
870	Romanents de tresoreria	8.478.372	11.660.309	20.138.681	-	-20.138.681	-
8	Actius financers	8.478.372	11.660.309	20.138.681	-	-20.138.681	-

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació de FEDA
(Imports en euros)

2.2.4. Passius financers del pressupost d'ingressos

Els moviments realitzats en aquest epígraf han estat els següents:

PASSIUS FINANCERS		PRESSUPOST INICIAL 2016	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2016	(2) LIQUIDAT 2016	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
94	Dipòsits rebuts	448.183	-	448.183	418.376	-29.807	93,30%
940	Dipòsits rebuts	448.183	-	448.183	418.376	-29.807	93,35%
9	Passius financers	448.183	-	448.183	418.376	-29.807	93,35%

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació de FEDA
(Imports en euros)

2.2.5. Despeses de personal

La liquidació del pressupost del present capítol es resumeix en el quadre adjunt:

DESPESES DE PERSONAL		PRESSUPOST INICIAL 2016	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2016	(2) LIQUIDAT 2016	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
11	Personal fix	4.519.885	-	4.519.885	4.379.906	-139.979	96,90%
110	Remuneracions bàsiques i altres del personal fix	4.519.885	-	4.519.885	4.379.906	-139.979	96,90%
13	Personal eventual	370.771	-	370.771	210.950	-159.821	56,89%
130	Remuneracions bàsiques i altres del personal eventual	370.771	-	370.771	210.950	-159.821	56,89%
16	Quotes de prestació i despeses socials	1.037.058	-	1.037.058	998.024	-39.034	96,24%
160	Quotes seguretat social	712.241	-	712.241	691.561	-20.680	97,10%
161	Prestacions socials	150.132	9	150.141	150.137	-4	100,00%
163	Despeses socials del personal	174.685	-9	174.676	156.326	-18.350	89,49%
1	Despeses de personal	5.927.714	-	5.927.714	5.588.879	-338.834	94,28%

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació de FEDA
(Imports en euros)

De la revisió de l'àrea es posen de manifest les següents incidències:

Enregistrament comptable de les fases de despesa

Les nòmines del personal es registren pressupostàriament acumulant en un sol acte les fases ACLOP, tot i que a l'inici de l'exercici l'entitat té compromeses les despeses de personal per aquelles persones les quals presten els seus serveis per a tot l'exercici o, en el seu cas, fins a l'extinció del contracte. Aquesta pràctica provoca que el pressupost no s'utilitzi com l'eina de gestió que garanteix l'acompliment del principi d'especialitat quantitativa.

2.2.6. Consum de béns corrents i serveis

El resum de les operacions que s'han registrat en el transcurs de l'exercici és el següent:

	CONSUM DE BÉNS CORRENTS I SERVEIS	PRESSUPOST INICIAL 2016	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2016	(2) LIQUIDAT 2016	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
20	Lloguers i cànon	38.193	-	38.193	37.820	-373	99,02%
202	Lloguer edificis	33.093	-	33.093	33.020	-73	99,78%
206	Lloguer equips aplicacions informàtiques	5.100	-	5.100	4.800	-300	94,12%
21	Reparació, mant i conservació	2.749.849	651.781	3.401.630	2.284.421	-1.117.209	67,16%
212	Edificis i altres construccions	571.300	-196.613	374.687	334.508	-40.179	89,28%
	Maquinària, instal·lacions i equipaments	1.732.358	705.149	2.437.507	1.468.646	-968.861	60,25%
213							
214	Material de transport	38.648	8.137	46.785	46.776	-9	99,98%
215	Mobiliari i estris	6.000	-	6.000	4.015	-1.985	66,92%
216	Equips d'informàtics	401.543	135.108	536.651	430.476	-106.175	80,22%
22	Material, subministraments i altres	33.569.945	338.954	33.908.899	33.256.826	-652.073	98,08%
220	Material d'oficina	139.200	-	139.200	107.719	-31.481	77,38%
221	Subministraments	86.429	3.561	89.990	61.690	-28.300	68,55%
222	Comunicacions	162.000	-	162.000	154.650	-7.350	95,46%
223	Transport	17.606	-	17.606	10.709	-6.897	60,83%
224	Primes d'assegurances	431.800	-	431.800	412.676	-19.124	95,57%
225	Tributs	711.931	-80.463	631.468	366.614	-264.854	58,06%
226	Altres serveis	660.099	19.045	679.144	475.037	-204.107	69,95%
227	Treballs realitzats per altres empreses	849.812	316.348	1.166.160	1.080.547	-85.613	92,66%
228	Subministraments per vendes a tercers	30.511.068	80463	30.591.531	30.587.184	-4.347	99,99%
23	Indemnitzacions de serveis	14.100	100	14.200	13.370	-830	94,15%
230	Reemborsament de dietes	2.100	-1.217	883	90	-793	10,19%
231	Locomoció	12.000	1.317	13.317	13.281	-36	99,73%
2	Consum de béns corrents i serveis	36.372.088	990.834	37.362.922	35.592.437	-1.770.485	95,26%

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació de FEDA
(Imports en euros)

2.2.7. Despeses financeres

El resum de les operacions pressupostàries de les despeses financeres que s'han produït durant l'exercici fiscalitzat és el següent:

	DESPESES FINANCERES	PRESSUPOST INICIAL 2016	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2016	(2) LIQUIDAT 2016	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
31	De préstecs	324.995	-	324.995	288.605	-36.390	88,80%
310	Interessos de préstecs	324.995	-	324.995	288.605	-36.390	88,80%
33	De comptes corrents	1.000	-	1.000	-	-1.000	-
330	Interessos de comptes corrents	1.000	-	1.000	-	-1.000	-
3	Despeses financeres	325.995	-	325.995	288.605	-37.390	88,53%

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació de FEDA
(Imports en euros)

2.2.8. Transferències del pressupost de despeses

El resum de les operacions pressupostàries de les transferències corrents que s'han produït durant l'exercici fiscalitzat és el següent:

TRANSFERÈNCIES CORRENTS		PRESSUPOST INICIAL 2016	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2016	(2) LIQUIDAT 2016	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
48	Institucions sense ànim de lucre	114.000	-	114.000	81.808	-32.192	71,76%
482	Institucions sense ànim de lucre	114.000	-	114.000	81.808	-32.192	71,76%
4	Transferències corrents	114.000	-	114.000	81.808	-32.192	71,76%

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació de FEDA
(Imports en euros)

2.2.9. Inversions reals

El resum de les operacions pressupostàries de les inversions que s'han produït durant l'exercici fiscalitzat és el següent:

INVERSIONS REALS		PRESSUPOST INICIAL 2016	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2016	(2) LIQUIDAT 2016	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
60	Inversions noves	19.507.701	3.247.049	22.754.749	8.555.721	-14.199.028	37,60%
600	Terrenys i béns naturals	9.000.000	-2.695.225	6.304.775	36.642	-6.268.133	0,58%
602	Edificis i altres construccions	4.780.000	-209.857	4.570.143	1.254.429	-3.315.714	27,45%
603	Maquinària, instal·lacions i equipaments	5.097.701	6.272.200	11.369.901	6.968.086	-4.401.815	61,29%
604	Material de transport	70.000	52.403	122.403	102.604	-19.799	83,82%
605	Mobiliari i material de despatx	90.000	-	90.000	7.442	-82.558	8,27%
606	Material informàtic	200.000	97.528	297.528	186.519	-111.009	62,69%
609	Energies renovables	270.000	-270.000	-	-	-	-
64	Immobilitzat immaterial	1.051.946	456.266	1.508.212	649.807	-858.405	43,08%
64030	Real. est. projectes	150.000	51.489	201.489	29.300	-172.189	14,54%
64050	investigació						
64050	Aplicacions informàtiques	901.946	404.777	1.306.723	620.507	-686.216	47,49%
6	Inversions reals	20.559.646	3.703.314	24.262.960	9.205.528	-15.057.432	37,94%

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació de FEDA
(Imports en euros)

2.2.10. Transferències de capital del pressupost de despeses

Els imports pressupostats i liquidats al tancament de l'exercici són:

TRANSFERÈNCIES DE CAPITAL		PRESSUPOST INICIAL 2016	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2016	(2) LIQUIDAT 2016	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
75	Transferències de capital al Govern	2.525.340	2.182.312	4.707.652	2.493.720	-2.213.932	52,97%
750	Transferències de capital	2.525.340	2.182.312	4.707.652	2.493.720	-2.213.932	52,97%
78	Institucions sense lucre	600.000	274.053	874.053	532.165	-341.888	60,88%
781	Fundacions	600.000	274.053	874.053	532.165	-341.888	60,88%
7	Transferències de capital	3.125.340	2.456.365	5.581.705	3.025.885	-2.555.820	54,21%

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació de FEDA
(Imports en euros)

Els imports liquidats presenten el detall següent:

Concepte	Import
Dividends	2.493.720
Fundació ActuaTech	532.165
Total	3.025.885

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació de FEDA
(Imports en euros)

De la revisió de l'àrea es posen de manifest les següents observacions:

Aplicació incorrecta del principi d'especialitat qualitativa i control de la transferència

L'entitat ha comptabilitzat en el capítol VII Transferències de capital de la liquidació de pressupost de despeses un import de 532.165 euros corresponent a una dotació de fons a la fundació ActuaTech, de la que l'entitat n'és membre del patronat, per tal de formalitzar un acord entre la fundació i el MIT Media labs. D'acord a la naturalesa de la transacció, la mateixa s'hauria d'haver enregistrat en el capítol IV Transferències corrents de la liquidació de pressupost de despeses. Així mateix, en relació a la transacció esmentada, l'entitat, com atorgant de la transferència, hauria de disposar d'un control del compliment de la finalitat de la despesa així com del seu grau d'execució.

2.2.11. Actius financers del pressupost de despeses

Els imports pressupostats i liquidats al tancament de l'exercici són:

ACTIUS FINANCERS		PRESSUPOST INICIAL 2016	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2016	(2) LIQUIDAT 2016	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
80	Deute sector públic	-	4.509.796	4.509.796	4.509.796	-	100,00%
801	Deute sector públic llarg termini	-	4.509.796	4.509.796	4.509.796	-	100,00%
8	Actius financers	-	4.509.796	4.509.796	4.509.796	-	100,00%

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació de FEDA
(Imports en euros)

2.2.12. Passius financers del pressupost de despeses

Els imports pressupostats i liquidats al tancament de l'exercici són:

PASSIUS FINANCERS		PRESSUPOST INICIAL 2016	MODIF.	(1) PRESSUPOST FINAL 2016	(2) LIQUIDAT 2016	VARIACIÓ (3)=(2)-(1)	% EXECUCIÓ (2)/(1)
91	Amortització de préstecs	2.208.610	14.328	2.222.939	2.222.938	1	100,00%
913	Préstec bancari	2.208.610	14.328	2.222.939	2.222.938	1	100,00%
94	Devolucions dipòsits	374.946	-14.328	360.618	340.193	-20.425	94,34%
940	Devolucions dipòsits	374.946	-14.328	360.618	340.193	-20.425	94,34%
9	Passius financers	2.583.556	-	2.583.556	2.563.132	-20.424	99,21%

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació de FEDA
(Imports en euros)

2.3. Comptes anuals

Balanç

ACTIU	2016	2015
A) Immobilitzat	157.949.772	153.255.808
I) Inversions destinades a l'ús general	-	-
II) Immobilitzacions immaterials	4.002.389	4.434.538
1) Despeses de recerca i desenvolupament	931.492	931.492
2) Propietat industrial	8.393.817	8.393.817
3) Aplicacions informàtiques	9.434.563	9.063.763
4) Propietat intel·lectual	-	-
5) Drets sobre béns en règim d'arrendament financer	-	-
6) Amortitzacions	-14.757.483	-13.954.534
III) Immobilitzacions materials	147.004.995	145.924.128
1) Terrenys i construccions	71.886.513	64.972.815
2) Instal·lacions tècniques i maquinària	161.172.651	154.946.543
3) Utillatge i mobiliari	147.936	144.451
4) Altre immobilitzat	6.646.283	14.174.888
5) Amortitzacions	-92.848.388	-88.314.569
IV) Inversions gestionades	-	-
V) Inversions financeres permanents	6.942.388	2.897.142
1) Cartera de valors a llarg termini	6.942.388	2.897.142
2) Altres inversions i crèdits a llarg termini	-	-
3) Fiances i dipòsits constituïts a llarg termini	-	-
4) Provisions	-	-
B) Despeses a distribuir en diversos exercicis	585.931	627.907
C) Actiu circulant	28.175.769	29.141.262
I) Existències	1.239.219	1.036.561
1) Comercials	-	-
2) Primeres matèries i altres aprovisionaments	1.352.525	1.145.707
3) Productes en curs i semiacabats	-	-
4) Productes acabats	-	-
5) Subproductes, residus i materials semiacabats	-	-
6) Provisions	-113.306	-109.146
II) Deutors	6.853.812	6.522.826
1) Deutors pressupostaris	6.663.950	6.078.769
2) Deutors no pressupostaris	-	-
3) Deutors per admin. de recursos per compte d'altres ens públics	-	-
4) Administracions públiques	208.283	489.378
5) Altres deutors	-	-
6) Provisions	-18.421	-45.321
III) Inversions financeres temporals	11.903.700	5.507.751
1) Cartera de valors a curt termini	494.062	-
2) Altres inversions i crèdits a curt termini	-	-
3) Fiances i dipòsits constituïts a curt termini	11.409.638	5.507.751
4) Provisions	-	-
IV) Tresoreria	8.142.218	16.052.379
V) Ajustaments per periodificació	36.820	21.745
Total actiu	186.711.472	183.024.977

PASSIU	2016	2015
A) Fons propis	153.616.307	145.246.870
I) Patrimoni	-	-
II) Reserves	142.753.150	136.934.470
III) Resultats d'exercicis anteriors	-	-
1) Resultats positius d'exercicis anteriors	-	-
2) Resultats negatius d'exercicis anteriors	-	-
IV) Resultats de l'exercici	10.863.157	8.312.400
B) Ingressos a distribuir en varis exercicis	7.731.570	8.272.533
C) Provisions per riscos i despeses	2.445.517	2.760.326
D) Creditors a llarg termini	11.582.130	13.794.775
I) Emissions d'obligacions i altres valors negociables	-	-
1) Obligacions i bons a curt termini	-	-
2) Deutes representats en altres valors negociables	-	-
3) Interessos d'obligacions i altres valors	-	-
4) Deutes en moneda estrangera	-	-
II) Altres deutes a llarg termini	11.582.130	13.794.775
1) Deutes amb entitats de crèdit	9.962.502	12.200.872
2) Altres deutes	1.619.628	1.593.903
3) Deutes en moneda estrangera	-	-
4) Fiances i dipòsits rebuts a llarg termini	-	-
III) Desemborsaments pendents sobre accions no exigits	-	-
E) Creditors a curt termini	11.335.948	12.950.473
I) Emissions d'obligacions i altres valors negociables	-	-
1) Obligacions i bons a curt termini	-	-
2) Deutes representats en altres valors negociables	-	-
3) Interessos d'obligacions i altres valors	-	-
4) Deutes en moneda estrangera	-	-
II) Deutes amb entitats de crèdit	2.235.587	2.220.156
1) Préstecs i altres deutes	2.235.587	2.220.156
2) Deutes per interessos	-	-
III) Creditors	8.995.531	10.701.464
1) Creditors pressupostaris	8.178.110	9.574.046
2) Creditors no pressupostaris	-	-
3) Creditors per admin. de recursos per compte d'altres ens públics	-	-
4) Administracions públiques	730.986	1.059.557
5) Altres creditors	86.435	67.861
6) Fiances i dipòsits rebuts a curt termini	-	-
IV) Ajustaments per periodificació	104.830	28.853
F) Provisions per a riscos i despeses a curt termini	-	-
Total passiu i patrimoni net	186.711.472	183.024.977

Font: FEDA

(Imports en euros)

Compte del resultat economicopatrimonial

DESPESES	2016	2015
1) Reducció d'existències	-	-
2) Aprovisionaments	-31.365.198	-32.287.192
a) Consum de mercaderies	-	-
b) Consum de primeres matèries	-31.365.198	-32.287.192
c) Altres despeses externes	-	-
3) Despeses de gestió ordinària	-19.239.750	-18.564.113
a) Despeses de personal	-5.365.770	-5.070.842
a1) Sous, salaris i similars	-4.504.399	-4.291.414
a2) Càrregues socials	-691.560	-623.965
a3) Altres despeses de personal	-169.811	-155.463
b) Prestacions socials	-213.283	-496.998
c) Dotacions per amortització d'immobilitzat	-8.606.756	-7.998.041
c1) Dotacions per amortitzacions	-8.606.756	-7.998.041
c2) Variació de provisió per desmantellaments	-	-
d) Variació de provisions de tràfic	-4.160	-11.809
d1) Variació de provisions d'existències	-4.160	-11.809
d2) Variació de provisions i pèrdues de crèdits incobrables	-	-
e) Altres despeses de gestió	-4.759.214	-4.627.318
e1) Serveis exteriors	-4.532.087	-4.401.271
e2) Tributs	-227.127	-226.047
e3) Altres despeses de gestió corrent	-	-
f) Despeses financeres i assimilables	-290.567	-359.105
f1) Per deutes	-290.567	-359.105
f2) Pèrdues per inversions financeres	-	-
g) Variació de les provisions d'inversions financeres	-	-
h) Diferències negatives de canvi	-	-
4) Transferències i subvencions	-613.973	-592.029
a) Transferències corrents	-81.808	-24.444
c) Transferències de capital	-532.165	-567.585
5) Pèrdues i despeses extraordinàries	-166.321	-550.607
a) Despeses extraordinàries	-166.321	-550.607
Total despeses	-51.385.242	-51.993.941
Estalvi abans d'impostos	11.058.636	8.561.230
Impost sobre beneficis	-195.479	-248.830
Estalvi	10.863.157	8.312.400

INGRESSOS	2016	2015
1) Vendes i prestacions de serveis	61.183.041	59.118.009
a) Vendes	60.024.192	57.844.857
b) Prestacions de serveis	1.158.849	1.273.152
c) Devolucions i ràpels sobre vendes	-	-
2) Augments d'existències	-	-
3) Ingressos de gestió ordinària	-	-
4) Altres ingressos en gestió ordinària	1.194.070	1.372.135
a) Reintegraments	-	-
b) Treballs realitzats per a l'entitat	1.012.723	1.121.943
c) Altres ingressos de gestió	130.308	4.284
c1) Ingressos accessoris i altres de gestió corrent	3.041	4.284
c2) Excés de provisions per riscos i despeses	127.267	-
d) Ingressos de participacions en capital	-	218.384
e) Ingressos per valors negociables de crèdits de l'actiu	51.039	27.524
e1) Altres interessos i ingressos assimilats	51.039	27.524
e2) Altres interessos	-	-
g) Diferències positives de canvi	-	-
5) Transferències i subvencions	40.779	19.760
b) Subvencions corrents	40.779	19.760
c) Transferències de capital	-	-
6) Beneficis i ingressos extraordinaris	25.988	45.267
a) Beneficis procedents de l'immobilitzat	-	-
b) Subvencions de capital traspassades a resultat	-	-
c) Beneficis per operacions d'endeutament	-	-
d) Ingressos extraordinaris	25.988	45.267
e) Ingressos i beneficis d'altres exercicis	-	-
Total ingressos	62.443.878	60.555.171
Desestalvi abans d'impostos	-	-
Impost sobre beneficis	-	-
Desestalvi	-	-

Font: FEDA

(Imports en euros)

Quadre de finançament

FONS APLICATS	2016	2015	VARIACIÓ
1. Rec. aplicats en oper. de gestió	42.836.198,26	43.427.267,78	-591.069,52
b) Aprovisionaments	31.365.197,47	32.287.192,94	-921.995,47
c) Serveis exteriors	4.532.087,23	4.401.269,65	130.817,58
d) Tributs	227.128,04	226.047,00	1.081,04
e) Despeses de personal	5.365.769,25	5.070.838,45	294.930,80
f) Prestacions socials especials	154.025,73	149.535,64	4.490,09
g) Transferències i subvencions	613.972,88	592.028,97	21.943,91
h) Despeses financeres	288.604,60	357.135,87	-68.531,27
i) Altres pèrdues de gestió	89.774,50	82.580,89	7.193,61
j) Dotació provisions d'actius circulants	4.159,55	11.808,54	-7.648,99
k) Impost sobre beneficis	195.479,01	248.829,83	-53.350,82
4. Adq. i altres altes d'immobilitzat	13.449.868,60	12.918.899,16	530.969,44
b) Immobilitzats immaterials	796.608,57	1.591.682,88	-795.074,31
c) Immobilitzats materials	8.608.013,92	11.327.216,28	-2.719.202,36
e) Immobilitzacions financeres	4.045.246,11	-	4.045.246,11
6. Cancel. o traspàs a curt de deutes a llarg	2.672.984,52	2.651.679,24	21.305,28
b) Per préstecs rebuts	2.238.370,31	2.228.069,47	10.300,84
c) Altres conceptes	434.614,21	423.609,77	11.004,44
7. Provisions per riscos i despeses	334.050,92	128.792,76	205.258,16
8. Pagament de dividends	2.493.720,00	3.561.611,47	-1.067.891,47
TOTAL APLICACIONS	61.786.822,30	62.688.250,41	-901.428,11
Excés d'origens sobre aplicacions	611.497,26	387.679,09	223.818,17

FONS OBTINGUTS	2016	2015	VARIACIÓ
1. Rec. procedents d'aplicac. de gestió	61.505.387,94	59.695.945,49	1.809.442,45
a) Vendes	60.244.551,33	58.258.784,85	1.985.766,48
f) Transferències i subvencions	40.778,87	19.759,64	21.019,23
g) Ingressos financers	51.038,29	245.907,98	-194.869,69
h) Altres ingressos de gestió	1.165.978,20	1.167.209,52	-1.231,32
i) Provisions aplicades actives	3.041,25	4.283,50	-1.242,25
2. Aportacions a fons patrimonials	-	2.358.714,90	-2.358.714,90
a) Ampliacions a l'aportació	-	2.358.714,90	-2.358.714,90
4. Cobraments pendents d'aplicació	397.526,63	470.522,46	-72.995,83
6. Deutes a llarg termini	495.404,99	550.746,65	-55.341,66
c) Altres conceptes	495.404,99	550.746,65	-55.341,66
TOTAL ORIGENS	62.398.319,56	63.075.929,50	-677.609,94

Font: FEDA
(Imports en euros)

	2016	
	Augments	Disminucions
1. Existències	130.056,73	-
2. Deutors	470.453,53	-
3. Creditors	1.601.532,61	-
4. Inversions financeres temporals	6.395.949,80	-
5. Deutes amb entitats de crèdit	-	15.431,72
6. Altres comptes no bancaris	-	-
7. Tresoreria	-	7.910.161,87
8. Ajustaments per periodificació	-	60.901,82
TOTAL	8.597.992,67	7.986.495,41
VARIACIÓ DEL CAPITAL CIRCULANT	611.497,26	-

	2015	
	Augments	Disminucions
1. Existències	33.060,54	-
2. Deutors	-	1.210.627,58
3. Creditors	-	323.086,88
4. Inversions financeres temporals	-	7.568.858,31
5. Deutes amb entitats de crèdit	-	33.571,62
6. Altres comptes no bancaris	-	-
7. Tresoreria	9.370.090,55	-
8. Ajustaments per periodificació	120.672,39	-
TOTAL	9.523.823,48	9.136.144,39
VARIACIÓ DEL CAPITAL CIRCULANT	387.679,09	-

Font: FEDA
(Imports en euros)

Conciliació entre el resultat de l'exercici i el resultat procedent de les operacions

	2016	
	Augments	Disminucions
Resultat procedent de les operacions	18.669.189,68	-
- Dotació a les amortitzacions d'immobilitzats i provisions	-	8.606.755,59
- Ingressos a distribuir traspassats a resultat	938.488,83	-
- Despeses a distribuir traspassades a resultat	-	41.976,00
- Dotacions fons de pensions	-	19.243,80
- Pèrdues per baixa d'immobilitzat	-	76.547,05
TOTAL	938.488,83	8.744.522,44
Resultat de l'exercici	10.863.156,07	-

Font: FEDA
(Imports en euros)

Conciliació entre el resultat economicopatrimonial i el resultat pressupostari
Exercici 2016

Resultat pressupostari	386.409,45
Partides incloses en el resultat pressupostari i no en el financer	
Despeses pressupostàries	19.155.265,77
(+) Pensions	128.792,76
(+) E.T.R. Pas	77.990,68
(+) Impost sobre benefici	139.486,43
(+) Despeses manteniment pressupost 2016 però cobreixen 2017	36.819,65
(+) Inversions	9.205.528,34
(+) Dividends	2.493.720,00
(+) Deute Sector Públic	4.509.796,27
(+) Devolució préstecs	2.222.938,59
(+) Devolució de dipòsits	340.193,05
Ingressos pressupostaris	-830.457,76
(-) Serveis nous a l'abonat reals	-412.082,09
(-) Dipòsits rebuts	-418.375,67
Partides incloses en el resultat financer i no en el pressupostari	
Despeses econòmiques	-9.935.403,07
(-) Despesa corrent fons pensions	-41.976,00
(-) Dotació provisió pensions	-17.281,44
(-) Despesa financera fons pensions	-1.962,36
(-) Despeses manteniment comptabilitzades exercici 2015 (periodificacions)	-21.744,73
(-) Impost de Societats	-195.479,01
(-) Subministrat no facturat	-53.382,06
(-) Material per producció d'immobilitzat	-824.236,42
(-) Amortitzacions i provisions	-8.606.755,59
(-) Despeses excepcionals	-166.321,55
(-) Despeses excepcionals	-6.263,91
Productes econòmics	2.087.341,68
(+) Serveis nous a l'abonat (sense periodificacions)	877.067,55
(+) Producció immobilitzat	1.012.723,55
(+) Despeses recuperables	3.041,25
(+) Recuperació provisió altres prov. per risc	102.009,32
(+) Interessos meritats i no cobrats	39.150,32
(+) Recuperació extraordinària consum Emple	25.258,16
(+) Ingressos excepcionals	28.091,53
Resultat financer	10.863.156,07

Diferència	-
-------------------	----------

Font: FEDA
(Imports en euros)

De la revisió dels estats i comptes retuts es desprenen les següents observacions:

Aplicació del Pla general de comptabilitat pública

El Pla general de comptabilitat pública del Principat d'Andorra és d'obligatori compliment, en els termes previstos per la Llei general de les finances públiques. L'entitat ha efectuat per a l'exercici fiscalitzat una presentació dels estats i comptes anuals d'acord amb el que preveu el Pla general de comptabilitat pública.

Tanmateix, durant l'exercici, no utilitza les parts segona i tercera del Pla en la seva integritat, és a dir, la totalitat del quadre de comptes i les definicions i relacions comptables, previstes en el mateix.

2.3.1. Immobilitzat

Els moviments d'immobilitzat i les amortitzacions que s'han produït durant l'exercici es resumeixen de la següent manera:

Immobilitzat immaterial

Immobilitzat immaterial	Saldos a 31/12/2015	Altes	Baixes	Traspassos	Saldos a 31/12/2016
Cost					
Aplicacions informàtiques	8.254.502	397.454	-	7.611	8.659.567
Despeses de recerca	931.492	-	-	-	931.492
Drets sobre béns arrendats	8.393.817	-	-	-	8.393.817
Immobilitzat en curs	809.261	528.709	-	-562.974	774.996
	18.389.072	926.163	-	-555.363	18.759.872
Amortització acumulada					
Total amortització acumulada	-13.954.534	-802.949	-	-	-14.757.483
	4.434.538	123.214	-	-555.363	4.002.389

Font: FEDA
(Imports en euros)

Immobilitzat material

Immobilitzat material	Saldos a 31/12/2015	Altes	Baixes	Traspassos	Saldos a 31/12/2016
Cost					
Terrenys	4.748.016	-	-	-	4.748.016
Edificis i altres construccions	60.224.799	1.596.549	-237.661	5.554.810	67.138.497
Equips i instal·lacions tècniques	154.946.543	5.033.194	-2.973.082	4.165.996	161.172.651
Mobiliari i altre immobilitzat	4.219.735	4.230	-135.792	-	4.088.173
Immobilitzacions en curs	10.099.604	1.771.885	-	-9.165.443	2.706.046
Total cost	234.238.697	8.405.858	-3.346.535	555.363	239.853.383
Amortització acumulada					
Total amortització acumulada	-88.314.569	-7.803.807	3.269.988	-	-92.848.388
	145.924.128	602.051	-76.547	555.363	147.004.995

Font: FEDA
(Imports en euros)

2.3.2. Immobilitzat financer

El quadre de moviments de l'immobilitzat financer es resumeix de la manera següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2015	Altes	Baixes	Saldo a 31/12/2016
Cartera de valors	2.897.142	-	-	2.897.142
Deute públic a llarg termini	-	4.045.246	-	4.045.246
Total	2.897.142	4.045.246	-	6.942.388

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.3.3. Existències

A 31 de desembre l'epígraf d'existències presenta el següent desglossament:

Descripció	Saldo a 31/12/2016	Saldo a 31/12/2015	Variació
Materials per a consum i reposició	1.352.525	1.145.707	206.818
Provisió per a depreciació d'existències	-113.306	-109.146	-4.160
Total	1.239.219	1.036.561	202.658

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriven les següents observacions:

Compres de material

Les compres de material no associades inicialment a un projecte d'inversió o a manteniment no són imputades al pressupost en el moment de l'adquisició sinó en el moment en que surten del magatzem per a la seva utilització. Així, per a l'exercici 2016 l'import de les sortides de magatzem que no es van imputar al pressupost en el moment de realitzar-se ha estat de 857.927 euros. Aquesta pràctica és contrària al què disposa l'article 31 de la LGFP, la qual requereix que les despeses siguin finançades amb càrrec a les previsions dels respectius pressupostos des del moment en què la despesa s'autoritza. A la vegada, aquesta pràctica no permet garantir l'acompliment del principi d'especialitat quantitativa requerit a l'article 15 de la mateixa Llei.

2.3.4. Deutors

El desglossament de l'epígraf de deutors segons el balanç de situació retut es resumeix en el quadre següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2016	Saldo a 31/12/2015	Variació
Clients directes	5.265.017	4.591.721	673.296
Energia pendent de facturar	1.344.508	1.397.894	-53.386
Clients morosos	54.425	89.154	-34.729
Provisió per insolvències	-18.421	-45.321	26.900
Administracions públiques	208.283	489.378	-281.095
Total	6.853.812	6.522.826	330.986

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.3.5. Tresoreria i comptes financers

El quadre adjunt recull la situació de la tresoreria al tancament de l'exercici:

Descripció	Saldo a 31/12/2016	Saldo a 31/12/2015	Variació
Dipòsits a termini	11.400.000	5.500.000	5.900.000
Altres inversions financeres	503.700	7.750	495.950
Caixa	5.846	4.580	1.266
Comptes corrents	8.136.372	16.047.800	-7.911.428
Total	20.045.918	21.560.130	-1.514.212

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

La gestió comptable de tresoreria retuda per l'entitat és la següent:

	2016
1.- Cobraments	65.743.270,35
(+) del pressupost corrent	54.554.311,57
(+) de pressupostos tancats	6.033.444,00
(+) d'operacions no pressupostàries	5.155.514,78
2.- Pagaments	-73.653.432,22
(-) del pressupost corrent	-53.106.336,79
(-) de pressupostos tancats	-7.995.168,43
(-) d'operacions no pressupostàries	-12.551.927,00
Flux net de tresoreria de l'exercici (1-2)	-7.910.161,87
Saldo inicial de tresoreria	16.052.379,33
Saldo final de tresoreria	8.142.217,46

Font: FEDA
(Imports en euros)

2.3.6. Fons propis

El desglossament de l'epígraf de fons propis segons el detall dels comptes retuts és el següent:

Descripció	Reserves	Resultat de l'exercici	Dividends a compte	Total
Saldo al 31/12/15	136.934.470	8.312.400	-	145.246.870
Distribució resultats exercici 2015:				
A reserves	8.312.400	-8.312.400	-	-
A dividends	-2.493.720	-	-	-2.493.720
Resultat exercici 2016	-	10.863.157	-	10.863.157
Saldo al 31/12/16	142.753.150	10.863.157	-	153.616.307

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.3.7. Ingressos a distribuir en diversos exercicis

Les variacions que s'observen en els corresponents comptes comptables han estat:

Descripció	Saldo a 31/12/2015	Altes	Traspàs a resultat	Saldo a 31/12/2016
Ingressos a distribuir en diversos exercicis	8.272.533	336.105	-877.068	7.731.570
Total	8.272.533	336.105	-877.068	7.731.570

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.3.8. Provisions per a riscos i despeses

A 31 de desembre de 2016, l'import de les provisions per a riscos i despeses presenten el següent detall:

Descripció	Saldo a 31/12/2015	Altes	Baixes	Pagaments	Saldo a 31/12/2016
Provisió fons de pensions	2.207.676	19.243	-	-128.793	2.098.126
Provisió consum empleats	372.650	-	-25.259	-	347.391
Provisió per desmantellament	180.000	-	-102.008	-77.992	-
Total	2.760.326	19.243	-127.267	-206.785	2.445.517

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

2.3.9. Deutes a llarg termini

Els moviments d'aquest compte es mostren en la següent taula:

Descripció	Saldo a 31/12/2015	Altes	Baixes	Saldo a 31/12/2016
Bestretes de clients	1.537.366	82.262	-	1.619.628
Préstec ll/t	12.200.872	-	-2.238.370	9.962.502
Proveïdors llarg termini	56.537	-	-56.537	-
Total	13.794.775	82.262	-2.294.907	11.582.130

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

La gestió comptable de l'endeutament presentada per l'entitat és la següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2015	Altes	Baixes	Saldo a 31/12/2016
Crèdit Andorrà	8.021.027,91	-	-1.422.938,55	6.598.089,36
Morabanc	6.399.999,92	-	-800.000,04	5.599.999,88
Total endeutament	14.421.027,83	-	-2.222.938,59	12.198.089,24

Font: FEDA
(Imports en euros)

2.3.10. Creditors a curt termini

Aquesta rúbrica comptable presenta el següent detall:

Descripció	Saldo a 31/12/2016	Saldo a 31/12/2015	Variació
Deutes amb entitats de crèdit	2.235.587	2.220.156	15.431
Deutes a curt termini	2.235.587	2.220.156	15.431
Creditors	8.995.531	10.701.464	-1.705.933
1. Creditors pressupostaris	8.178.110	9.575.605	-1.397.495
Proveïdors	3.469.473	5.010.914	-1.541.441
Factures no rebudes	4.708.449	4.564.603	143.846
Deutes servituds	188	88	100
2. Creditors no pressupostaris	86.435	67.861	18.574
Retenció mútua interna	86.435	67.861	18.574
3. Creditors per administració de recursos per compte d'altres ens públics	730.986	1.057.998	-327.012
Ministeri Finances creditor impostos indirectes	3.736	271.001	-267.265
Retenció cotització salarial	59.868	45.270	14.598
Administracions públiques	667.381	741.727	-74.346
4. Dividends a pagar	-	-	-
Ajustaments per periodificació	104.830	28.853	75.977
Total	11.335.948	12.950.473	-1.614.525

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en deriven les observacions següents:

Ajustaments per periodificació

Els treballs per compte de clients corresponents a l'extensió o modificació de la xarxa de distribució que queden incorporats a l'immobilitzat de FEDA es comptabilitzen quan entren en funcionament, al compte corresponent d'immobilitzat amb contrapartida a ingressos a distribuir en diferents exercicis. Mentre la inversió no està en ús, es comptabilitza amb càrrec al compte d'immobilitzat en curs i amb contrapartida al compte d'ajustaments per periodificació. A 31 de desembre de 2016 els treballs en curs per compte de clients pendents de finalitzar ascendeixen a un import de 104.830 euros.

Atesa la naturalesa de l'operació, aquests imports haurien de figurar, també, en el compte d'ingressos a distribuir en diferents exercicis, malgrat no es comencin a aplicar a resultats fins a l'entrada en funcionament de la inversió.

2.4. Estat del romanent de tresoreria

Els imports retuts en aquest estat per FEDA són els següents:

Estat del romanent de tresoreria	31/12/2016	31/12/2015
1 (+) Drets pendents de cobrament	6.952.946,77	6.466.515,54
(+) del pressupost corrent	6.592.147,07	6.020.758,34
(+) de pressupostos tancats	-	-
(+) d'operacions no pressupostàries	401.128,45	502.063,65
(-) de cobrament dubtós	-40.328,75	-56.306,45
(-) drets cobrats pendents d'aplicació definitiva	-	-
2 (-) Obligacions pendents de pagament	-9.099.927,08	-10.701.459,69
(-) del pressupost corrent	-8.148.555,61	-9.263.054,39
(-) de pressupostos tancats	-	-545.021,96
(-) d'operacions no pressupostàries	-951.371,47	-893.383,34
(-) d'obligacions pagades pendents d'aplicació definitiva	-	-
3 (+) Fons líquids	19.551.855,82	21.560.130,01
I Romanent de tresoreria afectat	-	6.399.999,92
II Romanent de tresoreria no afectat	17.404.875,51	10.925.185,94
III ROMANENT DE TRESORERIA TOTAL (1-2+3)=(I+II)	17.404.875,51	17.325.185,86

Font: FEDA

(Imports en euros)

2.5. Contractació pública

La disposició final tercera de la Llei 5/2016, de 10 de març, que regula l'ens públic FEDA i el règim de les activitats dels sectors elèctric, del fred i la calor estableix l'entrada en vigor de la referida Llei en un termini de tres mesos des de la seva publicació al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra. Aquesta entrada en vigor seria doncs el 6 de juliol de 2016.

La Llei de contractació pública, de 9 de novembre de 2000, estaria vigent fins llavors, aplicant-se els preceptes de l'article 16 de la Llei 5/2016 a partir d'aquesta data.

De la revisió d'aquest apartat es desprenen les següents observacions:

Manca d'un manual de bones pràctiques

L'article 16 de la Llei 5/2016 prescriu que “... el Consell d'Administració ha de vetllar pel respecte dels principis de publicitat i concurrència en les contractacions de FEDA, sense perjudici de les excepcions que pot acordar en atenció al caràcter estratègic de la contractació, que han de quedar justificades en l'expedient. Per garantir la màxima transparència en els processos de contractació, el Consell d'Administració ha d'aprovar un manual de bones pràctiques en la matèria, que ha de ser publicat a la pàgina web de FEDA. Amb la mateixa finalitat, FEDA ha de publicar les adjudicacions de contractes realitzades per un import superior a aquell que determina anualment la Llei del pressupost, a excepció dels contractes amb els proveïdors d'energia elèctrica i de gas natural líquid i, en general, els previstos a l'article 2 de la Llei de contractació pública”.

Si bé l'entitat ha aplicat pel seu règim de contractació de forma alternativa els preceptes de la Llei de contractació pública, de 9 de novembre de 2000, a la data

d'aquest informe, l'entitat no ha aprovat el manual de bones pràctiques al qual es fa referència.

Contractació sense imputació pressupostària de la despesa

És pràctica de l'entitat la licitació de contractacions de subministraments en què la fiscalització sobre la disponibilitat pressupostària i la seva imputació al pressupost es realitza en el moment en què els materials adquirits surten del magatzem de l'entitat per ser consumits, o bé en el moment d'aprovació dels projectes definitius, i no prèviament a l'adjudicació d'aquests contractes com estableix l'article 31.1b) de la Llei general de les finances públiques.

De la revisió efectuada almenys s'ha detectat aquesta pràctica en les licitacions següents:

Proveïdor	Import
CONTAR, SA	79.450,00
SEIT	72.165,00
PIME, S.A.	49.440,45
Total	201.055,45

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

Compra de subministraments i serveis sense procediment de contractació

S'han detectat proveïdors a qui se'ls ha adquirit serveis o subministraments de la mateixa naturalesa en diverses ocasions i pels quals no s'ha realitzat cap procediment de contractació. Analitzant aquestes operacions individualment no se n'ha detectat cap que superi els límits establerts per la Llei del pressupost per a l'exercici del 2016. No obstant, la suma de les operacions realitzades amb un mateix proveïdor si supera els límits establerts per la Llei del pressupost per a l'exercici del 2016 i per tant s'hauria d'haver realitzat un procediment de contractació o almenys haver demanat pressupost a 3 empreses diferents. Aquesta operativa va en contra de l'article 46 de la LCP pel que fa als subministraments i a l'article 54 de la LCP pel que fa als serveis.

De la revisió efectuada almenys s'ha detectat aquesta pràctica amb el proveïdor següent:

Proveïdor	Import total operacions
NEXANS POWER ACCESSORIES FRANCE	18.771
Total	18.771

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

Adjudicacions directes sense justificació o justificació no adequada a la LCP

S'argumenta per a la contractació directa la impossibilitat de promoure la concurrència i a l'especificitat tècnica de l'obra, concessió o subministrament, sense donar detalls dels fets que porten als tècnics a aquestes conclusions o bé perquè no s'hauria justificat d'acord amb allò que requereix la LCP.

Aquesta circumstància es posa de manifest, almenys, en les contractacions següents:

- Contracte pel desenvolupament del pla estratègic de serveis de FEDA per un import compromès de 330.000 euros, adjudicat a ARTHUR D. LITTLE.

Contractes formalitzats sense indicar la data o amb posterioritat al termini màxim

D'acord amb allò establert a l'article 23 de la LCP, els contractes han d'ésser formalitzats dins del termini de trenta dies a comptar des de la data de l'adjudicació definitiva o de la contractació directa. En aquest sentit, i en base a la mostra efectuada, s'ha observat en determinats casos on no s'acompleix amb l'establert en el citat article, ja que s'ha formalitzat sense indicar la data o amb posterioritat al termini màxim. El detall dels contractes que es troben en alguna d'aquestes situacions són els següents:

- Contracte per al subministrament i instal·lació d'equips hidràulics i de regulació dels bescanviadors de calor a la xarxa de calor a Soldeu per un import compromès de 333.482 euros, adjudicat a l'UTE TECNISA & STREICH, havent-se liquidat durant l'exercici 2016 un import de 333.482 euros.
- Contracte per la implantació i manteniment de sistemes de detecció d'incendis i de videovigilància en les instal·lacions de FEDA amb integració d'un sistema de visualització i control: Lot 1: Sistemes de detecció d'incendis, videovigilància i integració per un import compromès de 240.274 euros, adjudicat a VALLSEGUR, havent-se liquidat durant l'exercici 2016 un import de 240.274 euros.
- Contracte per la col·locació de barreres dinàmiques per protegir el traçat de la nova línia d'alta tensió 225 kV entre el Pas de la Casa i l'Hospitalet per un import compromès de 134.182 euros, adjudicat a COPSA, havent-se liquidat durant l'exercici 2016 un import de 134.182 euros.
- Contracte pel desmantellament de l'Estació Transformadora i Repartidora del Pas de la Casa per un import compromès de 72.622 euros, adjudicat a TP COMESA, havent-se liquidat durant l'exercici 2016 un import de 72.622 euros.
- Contracte de serveis de subcontractació de personal temporal per un import compromès de 156.021 euros, adjudicat a TP COMESA, havent-se liquidat durant l'exercici 2016 un import de 156.021 euros.

Acta de recepció dels subministraments

Els articles 45 i 47 de la LCP reclamen que l'Administració manifesti la seva conformitat als béns i serveis rebuts mitjançant la formalització d'una acta de recepció.

L'entitat no té la pràctica de formalitzar el referit document sent substituïda per la signatura d'un responsable en la factura o altre document mercantil.

Es recomana que s'estableixin procediments que donin compliment als requeriments normatius indicats anteriorment regulant, com a mínim, el sentit, abast i responsabilitat que comporta la signatura abans indicada.

2.6. Altres aspectes a destacar

Així mateix, de la revisió efectuada s'han observat els següents aspectes a mencionar:

Control pressupostari

La disposició final tercera de la Llei 2/2016, del 10 de març, del pressupost per a l'exercici del 2016, estableix, entre altres disposicions, que *el Govern ha d'aprovar, mitjançant un reglament, anualment i durant el primer trimestre de l'any posterior a l'any de tancament pressupostari, a proposta de la Intervenció General amb la conformitat prèvia del ministre encarregat de les finances, un programa de control pressupostari que determini les entitats parapúbliques o de dret públic, les societats públiques participades per l'Administració general amb incidència sobre les finances públiques i les entitats privades que reben subvencions, préstecs, avals i altres ajuts a càrrec del pressupost general, que estiguin subjectes al control pressupostari, així com la modalitat i l'abast de control a la qual estiguin subjectes.*

Per decret de 30 de març de 2016 s'ha establert el programa per a l'exercici 2016 d'acord amb el qual FEDA ha quedat subjecta a control pressupostari en les modalitats de control financer i control d'oportunitat econòmica. A la data de finalització del treball de camp corresponent a aquesta fiscalització, el Tribunal no havia tingut accés a aquest informe.

Economicitat i eficiència de la despesa pública

L'article 36.1 de la LGFP estableix com a finalitats de la gestió de la despesa pública els objectius d'economicitat i eficiència establint per a la seva supervisió i mesura els controls pressupostaris de legalitat, oportunitat econòmica, control financer, control d'eficàcia i control polític.

FEDA té formulada una declaració de la *missió* de l'entitat, en el sentit de descriure el propòsit o la raó de ser de l'organització, complementada amb uns *valors* que descriuen l'objectiu de comportament de l'ens. Igualment, l'entitat té definida i publicitada una estratègia com a forma d'implantar la *missió* esmentada.

L'empresa elabora i fa públics diferents procediments de mesura i seguiment d'indicadors relacionats amb els àmbits dels serveis, tècnics, econòmics, organitzatius, mediambientals i de control, tant quantitatius com qualitatius.

Polítiques i pràctiques medi ambientals

Les polítiques que duen a terme les entitats integrants del sector públic poden tenir impacte en el medi ambient el qual, als efectes de l'abast de la fiscalització del Tribunal, pot comportar la necessitat d'introduir en els comptes que es reten, costos,

passius o provisions per atendre a les contingències derivades de les seves actuacions o poden comportar la desvalorització de béns i altres actius de l'entitat. FEDA, atenent a les competències legalment atribuïdes que gestiona, desenvolupa activitats que poden tenir efectes rellevants sobre el medi ambient.

La parapública té definides polítiques de sostenibilitat, formulats compromisos i previstes actuacions envers la minimització de l'impacte ambiental de les seves actuacions.

En aquest sentit, FEDA disposa d'un estudi de sostenibilitat de l'impacte ambiental de la xarxa elèctrica existent i, derivat del mateix, un pla de vigilància en les operacions d'explotació i manteniment de les línies elèctriques, així com té establertes pràctiques i procediments en la gestió de la vegetació de les zones d'influència de les línies elèctriques.

Així mateix, en l'exercici 2011 va concloure l'informe "*Estudi dels impactes ambientals i propostes de millora ambiental en l'aprofitament hidroelèctric*", i anualment es fa un seguiment/actualització de les propostes derivades de dit informe.

Igualment, elabora i fa públics diferents indicadors relacionats amb l'impacte mediambiental de la seva activitat, tant del vessant dels projectes d'inversió com des de l'òptica de la producció i distribució energètica i del vessant de l'activitat administrativa.

2.7. Evolució de les magnituds i ratis principals

Es presenta a continuació l'evolució de les magnituds i ratis principals de la gestió economicofinancera de l'entitat:

Resum pressupost inicial d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Pressupost 2009	Pressupost 2010 (*) (**)	Pressupost 2011 (*) (**)	Pressupost 2012	Pressupost 2013	Pressupost 2014	Pressupost 2015	Pressupost 2016
4. Transferències corrents	-	-	-	-	-	-	8.040	15.200
5. Ingressos patrimonials	64.603.658	59.156.564	64.603.658	58.463.895	60.228.964	61.063.153	59.858.865	60.066.583
Ingressos corrents	64.603.658	59.156.564	64.603.658	58.463.895	60.228.964	61.063.153	59.866.905	60.081.783
8. Actius financers	2.210.839	-	2.210.839	-	-	-	14.335.740	8.478.372
9. Passius financers	13.482.591	12.628.976	13.482.591	21.777.615	20.054.058	14.877.940	322.094	448.183
Ingressos de capital	15.693.430	12.628.976	15.693.430	21.777.615	20.054.058	14.877.940	14.657.834	8.926.555
Total ingressos	80.297.088	71.785.540	80.297.088	80.241.510	80.283.022	75.941.093	74.524.739	69.008.338

(*) Pròrroga pressupostària

(**) Tal i com s'explica a l'informe corresponent el pressupost inicial retut per l'entitat difereix de l'aprovat per la Llei de pressupost

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA

(Imports en euros)

Resum pressupost inicial de despeses

Pressupost de despeses	Pressupost 2009	Pressupost 2010 (*) (**)	Pressupost 2011 (*) (**)	Pressupost 2012	Pressupost 2013	Pressupost 2014	Pressupost 2015	Pressupost 2016
1. Despeses de personal	5.494.131	5.494.131	5.671.672	5.893.747	5.893.355	5.952.000	5.937.887	5.927.714
2. Consum de béns corrents i serveis	44.432.631	44.432.630	44.432.630	40.522.628	40.347.002	40.345.403	38.591.290	36.372.087
3. Despeses financeres	710.621	710.621	710.621	692.901	740.171	761.269	443.448	325.995
4. Transferències corrents	-	-	-	-	-	-	-	114.000
Despeses corrents	50.637.383	50.637.382	50.814.923	47.109.276	46.980.528	47.058.672	44.972.625	42.739.796
6. Inversions reals	25.243.811	15.620.400	8.920.400	29.702.815	28.953.329	23.991.048	24.876.946	20.559.646
7. Transferències de capital	4.286.894	-	-	1.983.058	1.828.873	2.028.351	2.324.777	3.125.340
9. Passius financers	129.000	129.000	-	1.446.361	2.520.292	2.863.022	2.350.391	2.583.556
Despeses de capital	29.659.705	15.749.400	8.920.400	33.132.234	33.302.494	28.882.421	29.552.114	26.268.542
Total despeses	80.297.088	66.386.782	59.735.323	80.241.510	80.283.022	75.941.093	74.524.739	69.008.338

(*) Pròrroga pressupostària

(**) Tal i com s'explica a l'informe corresponent el pressupost inicial retut per l'entitat difereix de l'aprovat per la Llei de pressupost

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA

(Imports en euros)

Evolució del pressupost

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA

(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Liquidat 2009	Liquidat 2010	Liquidat 2011	Liquidat 2012	Liquidat 2013	Liquidat 2014	Liquidat 2015 (*)	Liquidat 2016 (*)
4. Transferències corrents	-	-	-	-	-	14.814	19.760	40.779
5. Ingressos patrimonials	54.239.793	55.021.985	54.566.132	56.942.589	58.482.709	58.391.641	58.888.973	60.783.325
Ingressos corrents	54.239.793	55.021.985	54.566.132	56.942.589	58.482.709	58.406.455	58.908.733	60.824.104
8. Actius financers	-	-	-	-	-	-	2.358.715	-
9. Passius financers	302.397	294.631	14.285.186	283.583	8.463.625	442.020	492.738	418.376
Ingressos de capital	302.397	294.631	14.285.186	283.583	8.463.625	442.020	2.851.453	418.376
Total ingressos	54.542.190	55.316.616	68.851.318	57.226.172	66.946.334	58.848.475	61.760.186	61.242.480

(*) Durant aquests exercicis l'entitat ha finançat parcialment el seu pressupost amb incorporació de romanents d'exercicis anteriors

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA

(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost de despeses

Pressupost de despeses	Liquidat 2009	Liquidat 2010	Liquidat 2011	Liquidat 2012	Liquidat 2013	Liquidat 2014	Liquidat 2015	Liquidat 2016
1. Despeses de personal	5.206.206	5.727.269	5.612.956	5.504.321	5.594.757	5.509.821	5.279.355	5.588.879
2. Consum de béns corrents i serveis	32.981.281	37.557.095	38.067.313	39.407.985	36.116.083	34.229.072	36.796.024	35.592.437
3. Despeses financeres	17.375	82.793	255.617	347.037	215.150	419.055	357.136	288.605
4. Transferències corrents	-	-	-	-	-	100.000	24.444	81.808
Despeses corrents	38.204.862	43.367.157	43.935.886	45.259.343	41.925.990	40.257.948	42.456.959	41.551.729
6. Inversions reals	23.814.307	12.925.738	8.703.063	10.009.880	4.791.040	8.700.804	12.503.164	9.205.528
7. Transferències de capital	3.016.491	1.357.520	2.134.005	13.815	2.822.420	2.587.456	4.129.196	3.025.885
8. Actius financers	-	-	-	-	2.743.665	-	-	4.509.796
9. Passius financers	206.380	192.137	11.005.590	1.489.709	1.723.378	2.530.241	2.630.626	2.563.132
Despeses de capital	27.037.178	14.475.395	21.842.658	11.513.404	12.080.503	13.818.501	19.262.986	19.304.341
Total despeses	65.242.040	57.842.552	65.778.544	56.772.747	54.006.493	54.076.449	61.719.945	60.856.070

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

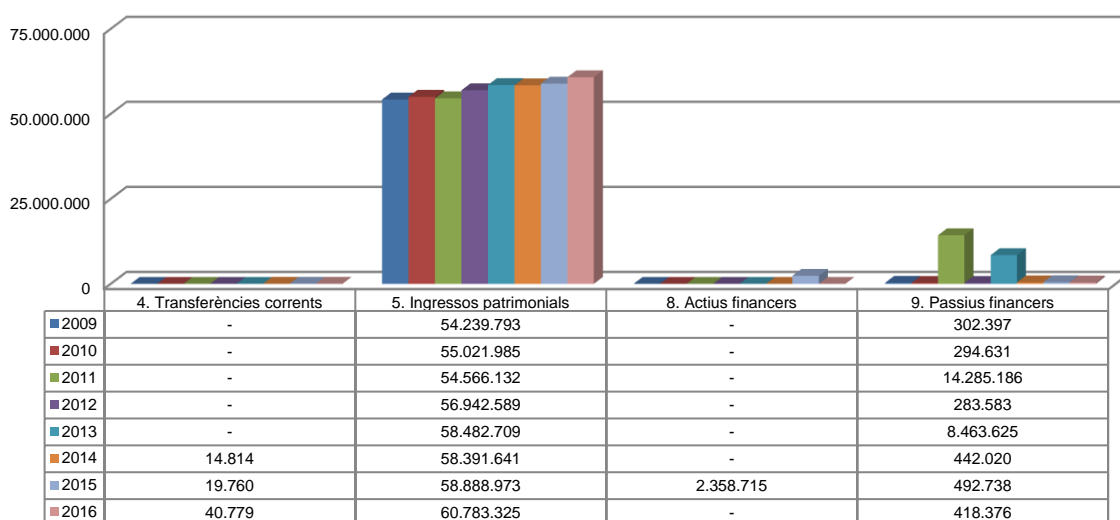
Evolució liquidació del pressupost

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

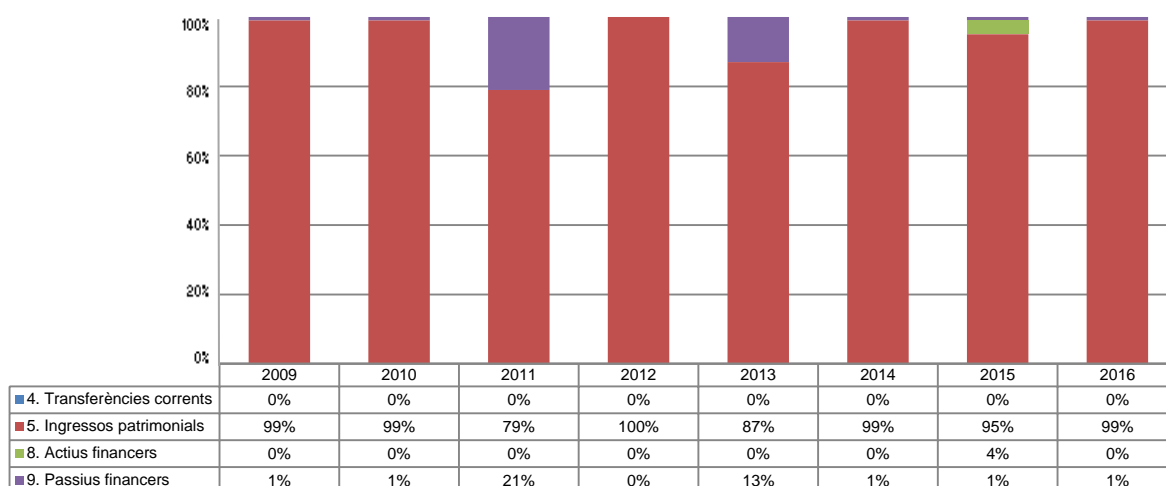
La distribució de les liquidacions d'ingressos i despeses dels darrers exercicis es representa gràficament en els quadres següents:

Liquidació pressupost ingressos valor absolut

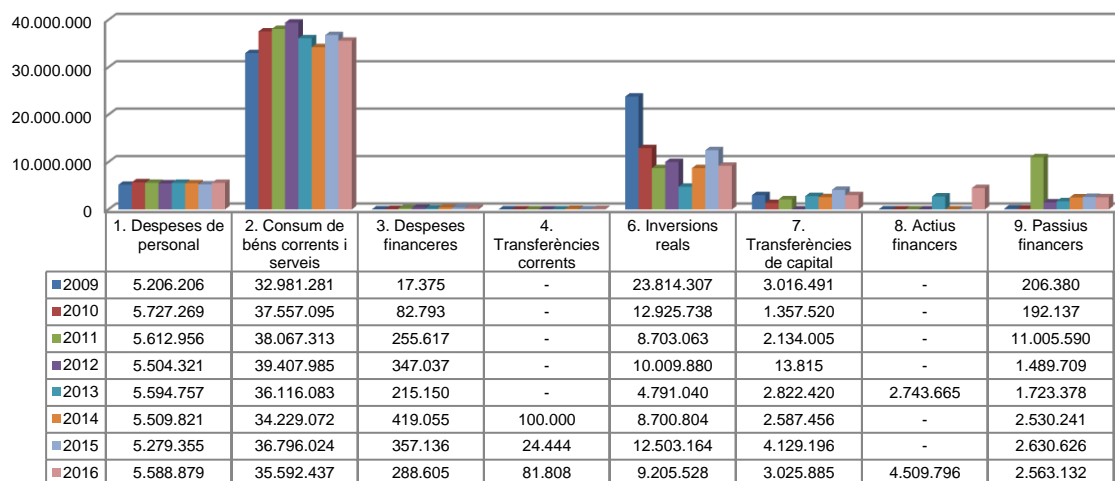
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

Liquidació pressupost ingressos valor relatiu

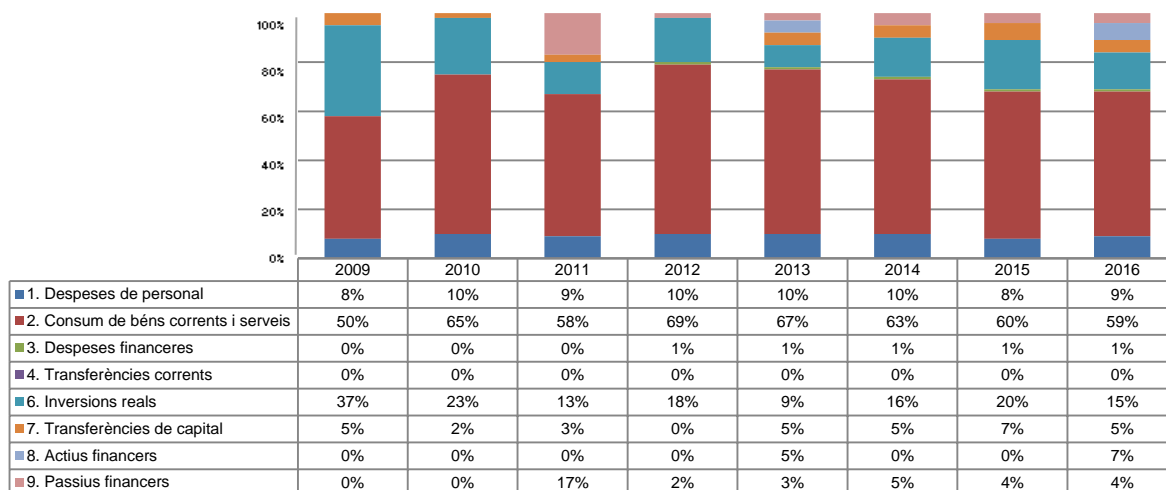
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA

Liquidació pressupost despeses valor absolut

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

Liquidació pressupost despeses valor relatiu

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA

Resultat pressupostari i romanent de tresoreria

Es presenta a continuació l'evolució del resultat pressupostari:

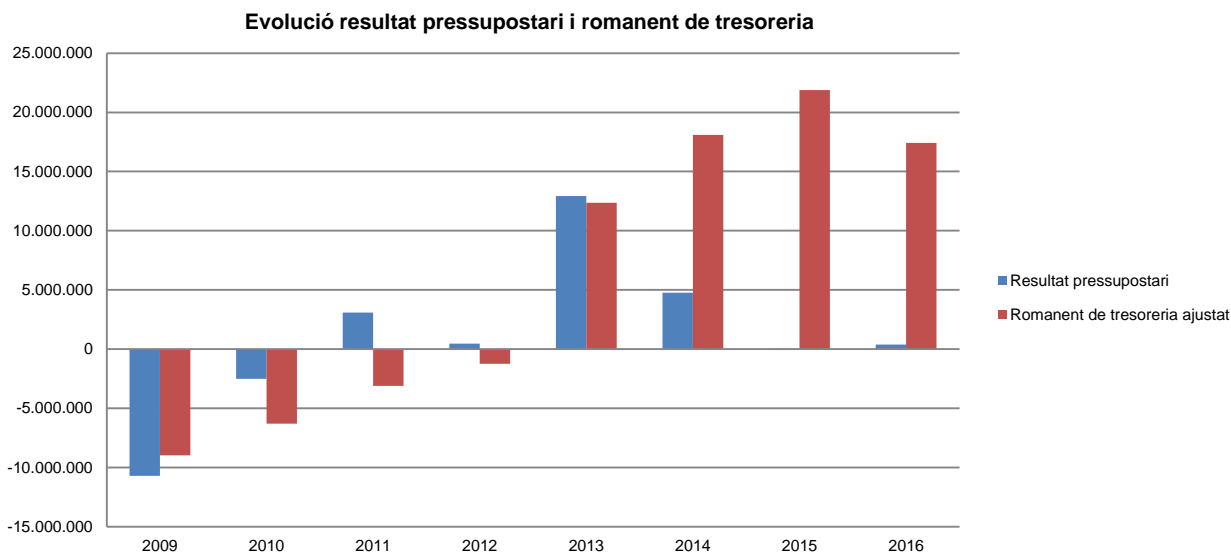
Descripció	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Total ingressos liquidats	54.542.190	55.316.616	68.851.318	57.226.172	66.946.334	58.848.475	61.760.186	61.242.480
Total despeses liquidades	65.242.040	57.842.552	65.778.544	56.772.747	54.006.493	54.076.449	61.719.945	60.856.070
Resultat pressupostari	-10.699.850	-2.525.936	3.072.774	453.425	12.939.841	4.772.026	40.241	386.410

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

La variació i evolució del romanent de tresoreria considerant, en cas que n'hi hagi, aquelles incidències més significatives detectades i indicades en els corresponents informes de fiscalització presenta el següent detall:

Descripció	RT Ajustat 2009	RT Ajustat 2010	RT Ajustat 2011	RT Ajustat 2012	RT Ajustat 2013	RT Ajustat 2014	RT Ajustat 2015	RT Ajustat 2016
1. (+) Drets pendents de cobrament	2.917.033	5.167.677	5.548.327	6.418.674	6.350.944	7.733.449	6.466.516	6.952.947
2. (-) Obligacions pendents de pagament	-13.242.593	-11.833.852	-13.249.428	-10.737.347	-9.837.889	-9.406.377	-6.136.857	-9.099.927
3. (+) Fons líquids	1.344.525	353.610	4.604.716	3.077.416	15.844.502	19.758.898	21.560.130	19.551.856
Romanent de tresoreria total (1-2+3)	-8.981.035	-6.312.565	-3.096.385	-1.241.257	12.357.557	18.085.970	21.889.789	17.404.876
I. Romanent de tresoreria afectat	-	-	-	-	-	7.200.000	6.400.000	-
II. Romanent de tresoreria no afectat	-8.981.035	-6.312.565	-3.096.385	-1.241.257	12.357.557	10.885.970	15.489.789	17.404.876
Romanent de tresoreria total (1-2+3)=(I+II)	-8.981.035	-6.312.565	-3.096.385	-1.241.257	12.357.557	18.085.970	21.889.789	17.404.876

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

Indicadors i ratis

Indicadors pressupostaris			Exercici 2012	Exercici 2013	Exercici 2014	Exercici 2015	Exercici 2016
Grau de modificacions del pressupost (La proximitat al 0% mostra una menor necessitat de modificar les previsions inicials estimades)	=	Modificacions del pressupost Previsions inicials	8,9%	7,3%	10,6%	19,7%	16,9%
Grau de liquidació de drets (Mostra el grau de realització dels ingressos previstos. La proximitat al 100% indica una bona previsió d'ingressos)	=	Drets liquidats Previsions definitives d'ingressos - Incorporació del romanent de tresoreria	71,3%	77,7%	70,1%	82,5%	101,2%
Grau de liquidació d'obligacions (Mostra el grau de realització de les despeses previstes. No hauria d'excedir el 100%)	=	Obligacions liquidades Previsions definitives de despeses	65,0%	62,7%	64,4%	69,2%	75,4%
% que representen les despeses de personal (% que representen les despeses de personal sobre el total de despeses de l'exercici)	=	Obligacions liquidades capítol 1 Obligacions liquidades totals	9,7%	10,4%	10,2%	8,6%	9,2%
% que representen les despeses corrents (% que representen les despeses en béns corrents i serveis de titularitat de l'entitat sobre el total de despeses de l'exercici)	=	Obligacions liquidades capítol 2 Obligacions liquidades totals	69,4%	66,9%	63,3%	59,6%	58,5%
% que representa les despeses per transferències corrents	=	Obligacions liquidades capítol 4 Obligacions liquidades totals	0,0%	0,0%	0,2%	0,0%	0,1%
Esforç inversor (% de despeses que corresponen a la realització d'inversions en l'exercici. La realització d'inversions es troba relacionada amb l'adquisició, ampliació, conservació o millora de les infraestructures i béns de capital)	=	Obligacions liquidades capítol 6 Obligacions liquidades totals	17,6%	8,9%	16,1%	20,3%	15,1%
Estalvi brut (El seu valor ha de ser positiu. Capacitat dels ingressos corrents per finançar despeses de capital)	=	(Drets liquidats operacions corrents - obligacions liquidades op. corrents) Drets liquidats operacions corrents	20,5%	28,3%	31,1%	27,9%	31,7%
Estalvi net (El seu valor ha de ser positiu. Un valor negatiu indica que no es disposa de recursos corrents suficients per finançar l'amortització del deute formalitzat)	=	(Drets liquidats operacions corrents - obligacions liquidades op. corrents - passius financers) Drets liquidats operacions corrents	17,9%	25,4%	26,7%	23,5%	27,5%
Autonomia (Capacitat de finançament sense transferències externes. No inclosos capítols 4 i 7)	=	Drets liquidats totals - transferències Drets liquidats totals	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	99,9%
Autonomia fiscal (Capacitat de finançament amb els tributs liquidats)	=	Drets liquidats tributs (cap. 1, 2 i 3) Drets liquidats totals	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ratis de liquiditat			Exercici 2012	Exercici 2013	Exercici 2014	Exercici 2015	Exercici 2016
Fons de maniobra (Hauria de tenir valor positiu)	=	Actiu corrent - Passiu corrent	-636.060	10.933.587	15.803.111	16.190.789	16.839.821
Rati de liquiditat (El valor hauria de fluctuar entre el 150% i 200%)	=	Actiu corrent Passiu corrent	94,6%	183,9%	224,5%	225,0%	248,6%
Rati de tresoreria (Valor pròxim al 100%)	=	Efectiu i altres actius líquids equivalents Passiu corrent	25,9%	69,8%	52,6%	124,0%	71,8%

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació de FEDA
(Imports en euros)

3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Relatives a la comptabilitat pública

- L'entitat ha comptabilitzat en el capítol VII Transferències de capital de la liquidació de pressupost de despeses un import de 532.165 euros corresponent a una dotació de fons a la fundació ActuaTech, de la que l'entitat n'és membre del patronat, per tal de formalitzar un acord entre la fundació i el MIT Media labs. D'acord a la naturalesa de la transacció, la mateixa s'hauria d'haver enregistrat en el capítol IV Transferències corrents de la liquidació de pressupost de despeses. Així mateix, en relació a la transacció esmentada, l'entitat, com atorgant de la transferència, hauria de disposar d'un control del compliment de la finalitat de la despesa així com del seu grau d'execució. (nota 2.2.10)

Relatives a la contractació pública

- L'article 16 de la Llei 5/2016 prescriu que el Consell d'Administració ha d'aprovar un manual de bones pràctiques en la matèria de contractació, que ha de ser publicat a la pàgina web de FEDA. Si bé l'entitat ha aplicat pel seu règim de contractació de forma alternativa els preceptes de la Llei de contractació pública, de 9 de novembre de 2000, a la data d'aquest informe, l'entitat no ha aprovat el manual de bones pràctiques al qual fa referència l'article 16 de la Llei 5/2016. (nota 2.5)
- S'argumenten per a la contractació directa la impossibilitat de promoure la concurrència i a l'especificitat tècnica de l'obra, concessió o subministrament, sense donar detalls dels fets que porten als tècnics a aquestes conclusions o bé perquè no s'hauria justificat d'acord amb allò que requereix la LCP. (nota 2.5)

4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

Les observacions i recomanacions formulades en exercicis anteriors, que deriven de fets que segueixen pendents o de pràctiques que s'han mantingut en aquest exercici, amb les corresponents matisacions o actualitzacions en el cas que n'hi hagi, es recullen a continuació:

Relatives a la comptabilitat pública

- El Pla general de comptabilitat pública del Principat d'Andorra és d'obligatori compliment, en els termes previstos per la Llei general de les finances públiques. FEDA ha efectuat per a l'exercici 2016, una presentació dels estats i comptes anuals segons preveu el Pla general de comptabilitat pública. Tanmateix, durant l'exercici, no utilitza les parts segona i tercera del pla en la seva integritat, és a dir, la totalitat del quadre de comptes i les definicions i relacions comptables, previstes en el mateix. (nota 2.3)
- Les compres dels materials no associades inicialment a un projecte s'administren pels magatzems de l'entitat i no s'imputen al pressupost fins al

moment de ser consumides, contràriament al requerit a l'article 31 de la LGFP. (notes 2.3.3 i 2.5)

Relatives a la contractació pública

- S'han detectat proveïdors a qui se'ls ha adquirit serveis o subministraments de mateixa naturalesa en diverses ocasions i pels quals no s'ha realitzat cap procediment de contractació, la suma de les quals supera els límits establerts per la Llei del pressupost per a l'exercici 2016 i per tant s'hauria d'haver realitzat un procediment de contractació. Aquesta pràctica no respecta el principi de concurrència que ha de regir la contractació pública. (nota 2.5)

Altres observacions

- Per decret de 30 de març de 2016 s'ha establert el programa per a l'exercici 2016 d'acord amb el qual FEDA ha quedat subjecta a control pressupostari en les modalitats de control financer, i control d'oportunitat econòmica. No obstant, a la data de finalització del treball de camp corresponent a aquesta fiscalització, el Tribunal no havia tingut accés a l'informe de control financer corresponent. (nota 2.6)

5. CONCLUSIONS

De les verificacions efectuades d'acord amb procediments d'auditoria es desprèn que, excepte per les conseqüències que es deriven de les observacions contingudes en els apartats 3 i 4, els comptes anuals sotmesos a fiscalització expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de Forces Elèctriques d'Andorra a 31 de desembre de 2016, dels resultats de les seves operacions i dels recursos obtinguts i aplicats, i de l'execució del pressupost d'ingressos i despeses corresponents a l'exercici anual acabat en la mateixa data i contenen, juntament amb la memòria que els acompanya, la informació necessària i suficient per la seva interpretació i comprensió adequada, de conformitat amb els principis i normes comptables generalment acceptats recollits a la LGFP i al PGCP, i guarden uniformitat amb els aplicats en l'exercici anterior.

També es desprèn que, excepte pels aspectes descrits en el cos de l'informe, FEDA ha complert de forma raonable amb la legislació bàsica relativa a l'administració i control dels fons públics que li és aplicable per l'exercici anual acabat el 31 de desembre de 2016.

6. AL·LEGACIONS

D'acord amb allò que preveuen els articles 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes es va trametre a Forces Elèctriques d'Andorra el present informe per tal que pogués presentar les al·legacions que considerés oportunes.

Es transcriu a continuació la resposta rebuda:

TRIBUNAL DE COMPTES	
REGISTRE D'ENTRADA	
Data d'entrada:	31/01/18
Hora d'entrada:	15H10
Núm.:	23/18

TRIBUNAL DE COMPTES
Sr. Francesc d'Assís PONS TOMÀS
President
Carrer Dr. Vilanova, 15-17
Seu del Nou Consell General
Planta -3
AD500 ANDORRA LA VELLA

Ref.: núm. 8537/2018– DPC EI/am

Encamp, 31 de gener del 2018

Distingit senyor,

En referència al seu informe corresponent als treballs de fiscalització corresponents al tancament de l'exercici 2016 de FEDA, ens plau adjuntar-vos les nostres al·legacions.

Aprofito l'avinentsa per a saludar-vos ben atentament.

Albert MOLES
Director General

TRIBUNAL DE COMPTES	
REGISTRE D'ENTRADA	
Data d'entrada:	31/12/18
Hora d'entrada:	15H10
Núm.:	23/18

DIRECCIÓ PLANIFICACIÓ I CONTROL

Administració i finances

AL·LEGACIONS A L'INFORME DEL TRIBUNAL DE COMPTES

TANCAMENT EXERCICI 2016

Versió 1

Gener 2018

Índex

I.	INTRODUCCIÓ	3
II.	AL·LEGACIONS I JUSTIFICACIONS A LES OBSERVACIONS I RECOMANACIONS	4
1.	Relatives a la comptabilitat pública	4
2.	Relatives a la contractació pública.....	5
a.	Manual de bones pràctiques.....	5
b.	Argumentació contractació directa	5
III.	AL·LEGACIONS I JUSTIFICACIONS A LES OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'EXERCICIS ANTERIORS	6
1.	Relatives a la comptabilitat pública	6
a.	Aplicació del Pla General de Comptabilitat Pública	6
b.	Compres de material	7
2.	Relatives a la contractació pública.....	8
3.	Altres observacions	9

I. INTRODUCCIÓ

En aquest document es presenten les al·legacions i justificacions en referència a l'informe del Tribunal de Comptes d'Andorra, relatiu als treballs de fiscalització corresponents al tancament de l'exercici 2016, de Forces Elèctriques d'Andorra, tal com és preveu a la Llei del Tribunal de Comptes.

El següent apartat està estructurat en el mateix ordre que els punts 3 i 4 de l'esmentat informe, que recullen les observacions i recomanacions formulades pel Tribunal de Comptes.

II. AL·LEGACIONS I JUSTIFICACIONS A LES OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

1. *Relatives a la comptabilitat pública*

- L'entitat ha comptabilitzat en el capítol VII Transferències de capital de la liquidació de pressupost de despeses un import de 532.165 euros corresponent a una dotació de fons a la fundació ActuaTech, de la que l'entitat n'és membre del patronat, per tal de formalitzar un acord entre la fundació i el MIT Media labs. D'acord a la naturalesa de la transacció, la mateixa s'hauria d'haver enregistrat en el capítol IV Transferències corrents de la liquidació de pressupost de despeses. Així mateix, en relació a la transacció esmentada, l'entitat, com atorgant de la transferència, hauria de disposar d'un control del compliment de la finalitat de la despesa així com del seu grau d'execució. (nota 2.2.10)

Respecte a aquesta observació:

- En l'elaboració de pressupost 2016 ja s'havia previst una partida d'aquesta quantia per recolzar els projectes d'investigació i desenvolupament tecnològic que havien de permetre identificar i impulsar iniciatives pel desenvolupament de l'economia del país i del sector.
- Durant el 2016 mitjançant una transferència, s'inverteix en les iniciatives i projectes d'inversió definits en el contracte, emparats amb la normativa comptable prèvia a l'adopció de les Normes Internacionals de Comptabilitat del Sector Públic (d'ara endavant NICSP), aquest tipus de projectes es catalogaven com a inversió i és per aquest motiu que es van imputar al capítol 7 en comptes del capítol 4.
- Amb data 22 de desembre del 2016, es va aprovar el reglament relatiu a l'adopció de les NICSP amb entrada en vigor l'1 de gener de 2017. Així doncs a partir de la data d'entrada en vigor, aquestes inversions passen a incloure's dins el capítol 4 en comptes del 7.
- FEDA fa un seguiment del compliment de la finalitat de la despesa donat que forma part del patronat d'Actuatech i és allí on es donen les explicacions pertinents respecte al grau d'execució dels projectes. Així mateix, l'Ens disposa dels comptes anuals de l'exercici 2016 formalitzats i aprovats en els quals s'inclou la memòria explicativa, amb el detall dels projectes executats.

2. Relatius a la contractació pública

a. Manual de bones pràctiques

- L'article 16 de la Llei 5/2016 prescriu que el Consell d'Administració ha d'aprovar un manual de bones pràctiques en la matèria de contractació, que ha de ser publicat a la pàgina web de FEDA. Si bé l'entitat ha aplicat pel seu règim de contractació de forma alternativa els preceptes de la Llei de contractació pública, de 9 de novembre de 2000, a la data d'aquest informe, l'entitat no ha aprovat el manual de bones pràctiques al qual fa referència l'article 16 de la Llei 5/2016. (nota 2.5)

Respecte a aquesta observació:

- Tal com reflecteix l'informe del Tribunal de Comptes, FEDA ha aplicat de forma alternativa al manual de bones pràctiques la Llei de Contractació Pública.
- Durant l'any 2017, el Consell d'Administració de FEDA va aprovar les línies directrius del manual de bones pràctiques en la matèria de contractació.

b. Argumentació contractació directa

- S'argumenten per a la contractació directa la impossibilitat de promoure la concurrència i a l'especificitat tècnica de l'obra, concessió o subministrament, sense donar detalls dels fets que porten als tècnics a aquestes conclusions o bé perquè no s'hauria justificat d'acord amb allò que requereix la LCP. (nota 2.5)

Respecte a aquesta observació:

- Es fa referència a la contractació d'uns treballs de consultoria pels serveis de desenvolupament del pla estratègic de serveis de FEDA. Aquest contracte està exclòs de la Llei de Contractació Pública, en aplicació de l'Article 2.1.c, en tractar-se d'un treball realitzat a petició del Consell d'Administració de FEDA i ser de caràcter sensible.

"Article 2. Contractes exclosos

1. Queden fora de l'àmbit d'aplicació de la present Llei els contractes següents:

...c) La relació de servei dels funcionaris i els contractes de prestació de serveis personals a les administracions públiques. ..."

III. AL·LEGACIONS I JUSTIFICACIONS A LES OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'EXERCICIS ANTERIORS

1. *Relatives a la comptabilitat pública*

a. Aplicació del Pla General de Comptabilitat Pública

- El Pla general de comptabilitat pública del Principat d'Andorra és d'obligatori compliment, en els termes previstos per la Llei general de les finances públiques. FEDA ha efectuat per a l'exercici 2016, una presentació dels estats i comptes anuals segons preveu el Pla general de comptabilitat pública. Tanmateix, durant l'exercici, no utilitza les parts segona i tercera del pla en la seva integritat, és a dir, la totalitat del quadre de comptes i les definicions i relacions comptables, previstes en el mateix. (nota 2.3)

Respecte a aquesta observació:

- Els quadres de comptes utilitzats per FEDA es van originar l'any 1988, abans de l'aprovació del Pla general de comptabilitat pública, de 27 de gener de 1999 (PGCP) i segueixen des de llavors el Pla comptable francès i per això la nomenclatura utilitzada no coincideix del tot amb la del PGCP.
- Nogensmenys, les relacions comptables han estat ajustades al PGCP des de la seva aplicació respectant les definicions que figuren en la tercera part del PGCP, malgrat la utilització d'una nomenclatura de comptes diferent.
- Així doncs, FEDA considera el que s'exposa als punts 12 i 16 de l'apartat d'Introducció del Decret del Pla General de comptabilitat pública, on es fa menció que en el mateix només es defineixen les relacions i definicions més comunes sense esgotar totes les possibilitats i que el Pla pretén ser flexible i no s'ha d'entendre com un reglament rígid. A més donat que FEDA compleix amb els principis comptables públics, els grans grups dels quadres de comptes, les definicions i relacions comptables, així com les normes d'elaboració dels Comptes Anuals i les normes de valoració, no s'ha considerat prioritària la necessitat d'adaptar la nomenclatura comptable.
- No obstant això i aprofitant la reforma de les normes comptables públiques engegada pel Govern durant l'exercici 2014, FEDA va demanar quin hauria de ser el Pla Comptable a utilitzar. Des de Govern es va informar que FEDA hauria d'aplicar el pla comptable del sector privat i per tant s'ha adaptat el pla comptable de l'Ens a l'abans esmentat des de l'1 de gener de 2016.

b. Compres de material

- Les compres dels materials no associades inicialment a un projecte s'administren pels magatzems de l'entitat i no s'imputen al pressupost fins al

moment de ser consumides, contràriament al requerit a l'article 31 de la LGFP.
(notes 2.3.3 i 2.5)

Respecte a aquesta observació:

- Les compres de material de magatzem d'ús freqüent que s'empren en petits projectes de la xarxa de distribució de FEDA, no s'imputen en el moment de la compra, ja que no estan afectats a un projecte en concret, sinó que responen a la gestió habitual d'un magatzem com el de FEDA, que ha de disposar d'estocs mínims de cada un d'aquests materials per tenir-ne disponibilitat en tot moment, a fi de no endarrerir la capacitat de resposta davant de noves demandes de clients o en el cas d'avaries i operacions de manteniment.
- Per altra part, aquests materials poden ser liquidats en 4 posicions (14 subconceptes pressupostaris diferents) en el moment del seu consum dins un projecte d'inversió o ordre de manteniment. Aquestes possibles imputacions pressupostàries són:
 1. Inversions a càrrec de FEDA (subconceptes 60349, 60350, 60351 i 60352)
 2. Inversions a càrrec de client (subconceptes 60366, 60367, 60368 i 60369)
 3. Manteniment a càrrec de FEDA o a demanda de clients (subconceptes 21340, 21350, 21360, 21370 i 21392)
 4. Reparacions per avaries (subconcepte 21391)
- No és possible conèixer, en el moment de comprar el material destinat a cobrir l'estoc mínim de magatzem, quina serà la seva imputació definitiva. És per aquest motiu, que es liquida en el moment de realitzar la sortida del material de magatzem. No obstant això, el que si es respecta, és la fase de proposta de despesa on s'efectua la reserva condicional de crèdit pressupostari per l'import estimat, i la fase d'autorització on es proposa, si escau, al Consell d'Administració de FEDA la compra per a la seva aprovació.

2. Relatives a la contractació pública

- S'han detectat proveïdors a qui se'ls ha adquirit serveis o subministraments de mateixa naturalesa en diverses ocasions i pels quals no s'ha realitzat cap procediment de contractació, la suma de les quals supera els límits establerts per la Llei del pressupost per a l'exercici 2016 i per tant s'hauria d'haver realitzat un procediment de contractació. Aquesta pràctica no respecta el principi de concurrència que ha de regir la contractació pública. (nota 2.5)

Respecte a aquesta observació:

- Es fa referència a l'adquisició de material a la Societat NEXANS POWER ACCESSORIES FRANCE realitzat mitjançant quatre comandes del 2 de febrer de 2016, 20 d'abril de 2016, 2 d'agost de 2016 i 15 de novembre de 2016.

En les dites comandes, només hi ha dos tipus de material que es repeteixen:

- KIT PME 400 A 240 AL-ESCAIRE
 - 2 de febrer de 2016 per import de 3.529,40 €
 - 20 d'abril de 2016 per import de 3.529,40 €
- EMPALME FRED 95-240 (serrage mécanique)
 - 2 de febrer de 2016 per import de 1.949,70 €
 - 20 d'abril de 2016 per import de 3.249,50 €
 - 2 d'agost de 2016 per import de 4.874,25 €

Com es pot observar els imports estaven per sota del llindar dels 7.500 €.

Aquests materials es van incloure en el concurs d'accessoris de cables secs de Mitjana Tensió quina licitació es va acordar en el Consell d'Administració del 6 de maig de 2016. L'adjudicació fou aprovada en data 6 de setembre de 2016.

L'última comanda d'EMPALME FRED 95-240 es va haver de realitzar per motius de manca de material i d'urgència, no podent-se esperar a l'adjudicació del mes de setembre.

3. Altres observacions

- Per decret de 30 de març de 2016 s'ha establert el programa per a l'exercici 2016 d'acord amb el qual FEDA ha quedat subjecta a control pressupostari en les modalitats de control financer, i control d'oportunitat econòmica. No obstant, a la data de finalització del treball de camp corresponent a aquesta fiscalització, el Tribunal no havia tingut accés a l'informe de control financer corresponent. (nota 2.6)

Respecte a aquesta observació:

- A data de finalització del control de camp corresponent a l'auditoria del Tribunal de Comptes de l'exercici 2016, la Intervenció general de Govern no havia finalitzat encara els informes de control financer corresponents a l'exercici 2016 i, per això, no s'han pogut posar a la disposició del Tribunal de Comptes.

Albert Moles

Director General

31/01/2018

7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES

El Tribunal de Comptes ha analitzat les al·legacions presentades i entén que no modifiquen els plantejaments evocats en el cos de l'informe, ni aporten cap informació complementària que permeti modificar les observacions i conclusions a les quals ha arribat el Tribunal després de l'examen de la documentació aportada durant els treballs de camp.